

Bruksela, 11 maja 2026 r.
(OR. en)

8897/26

ECOFIN 575
UEM 162
ECB
EIB

PISMO PRZEWODNIE

Od: Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)

Data otrzymania: 4 maja 2026 r.

Do: Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej

Nr dok. Kom.: COM(2026) 175 final

Dotyczy: SPRAWOZDANIE KOMISJI
DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO
BANKU CENTRALNEGO, EUROPEJSKIEGO KOMITETU
EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW
Wprowadzenie euro w Bułgarii

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2026) 175 final.

Załącznik: COM(2026) 175 final

Bruksela, dnia 30.4.2026 r.
COM(2026) 175 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI

**DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO BANKU
CENTRALNEGO, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-
SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW**

Wprowadzenie euro w Bułgarii

SPRAWOZDANIE KOMISJI

DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO- SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW

Wprowadzenie euro w Bułgarii

Streszczenie

1 stycznia 2026 r. Bułgaria stała się 21. państwem członkowskim UE, które wprowadziło euro. 62 % mieszkańców Bułgarii stwierdziło, że operacja wprowadzenia euro przebiegła sprawnie i bezproblemowo. 78 % uważało, że byli dobrze poinformowani o wspólnej walucie. Dzięki dostosowanej do potrzeb, współfinansowanej przez UE kampanii komunikacyjnej szybko, w sposób ukierunkowany i zwięzły poinformowano obywateli, przedsiębiorstwa i organy administracji o praktycznych aspektach przejścia na euro.

Przygotowania do wymiany pieniądza gotówkowego przebiegły zgodnie z planem. Narodowy Bank Bułgarii przeprowadził zaopatrzenie wstępne instytucji kredytowych w pieniądź gotówkowy denominowany w euro, a następnie, na dwa miesiące przed wprowadzeniem euro, instytucje te dokonały zaopatrzenia wtórnego klientów korporacyjnych. Społeczeństwo otrzymało wystarczającą liczbę pakietów startowych monet euro. Przedsiębiorstwa mogły zamawiać pieniądź gotówkowy w euro w instytucjach finansowych z dużym wyprzedzeniem.

Jednomiesięczny okres podwójnego obiegu pieniądza gotówkowego w lewie i w euro przebiegł sprawnie. 1 stycznia banknoty euro wydawało 99 % wszystkich bankomatów w kraju. Banki komercyjne muszą wymieniać pieniądź gotówkowy denominowany w lewie do końca 2026 r. – do 30 czerwca bezpłatnie, a po tej dacie mogą być pobierane opłaty. Banknoty i monety denominowane w lewie można wymieniać w Narodowym Banku Bułgarii bezpłatnie i bez ograniczeń czasowych. Gotówkę w lewie można również bezpłatnie wymieniać w bułgarskich urzędach pocztowych, przy czym dzienny limit wynosi 1 000 lewów, a w wyjątkowych przypadkach – do 10 000 lewów w wyznaczonych placówkach na obszarach zamieszkałych.

Podobnie jak w przypadku wcześniejszych operacji wprowadzenia waluty euro, opinia publiczna wyrażała obawy co do możliwego wpływu wprowadzenia waluty euro na ceny w Bułgarii. W odróżnieniu od innych niedawnych operacji wprowadzenia waluty euro w innych państwach członkowskich, Bułgaria nie zdecydowała się na wprowadzenie dobrowolnego kodeksu postępowania dla przedsiębiorstw, w ramach którego przedsiębiorstwa zobowiązywałyby się do prawidłowego przeliczania cen i podawania ich w dwóch walutach przed wprowadzeniem waluty euro. Zamiast tego władze bułgarskie zastosowały niezbędne środki w celu zapobiegania nadużyciom i monitorowania zmian cen, w tym publikację w internecie cen często nabywanych towarów oraz sankcje za nieuzasadnione podwyżki cen. Ze wstępnej oceny dostępnych dowodów wynika, że wpływ nieuzasadnionych podwyżek cen na łączną inflację był stosunkowo niewielki i zasadniczo zgodny z tym, co zaobserwowano podczas poprzednich takich operacji. Wśród zaleceń dotyczących przyszłych operacji wprowadzenia euro w sprawozdaniu zaproponowano intensywne monitorowanie cen przez odpowiednio długi okres w sektorach najbardziej zagrożonych nadużyciami.

1. WPROWADZENIE

Dnia 8 lipca 2025 r. Rada podjęła decyzję, w której stwierdziła, że Bułgaria spełnia warunki konieczne do przyjęcia euro oraz że ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2026 r. zostaje uchylona derogacja dotycząca uczestnictwa tego kraju w strefie euro¹.

Bułgaria stała się 21. państwem członkowskim UE, które wprowadziło euro. Postępowano zgodnie z praktyką wszystkich państw członkowskich, które przyjęły euro po pierwszej fali wprowadzenia tej waluty (1999–2002), i w celu wymiany pieniądza gotówkowego zastosowano scenariusz „big bang”, tj. banknoty i monety w euro uzyskały status prawnego środka płatniczego w dniu przyjęcia euro². Miesięczny okres podwójnego obiegu, podczas którego w obiegu równoległe były zarówno banknoty i monety w euro, jak i banknoty i monety w lewie bułgarskim, umożliwił stopniowe wycofanie pieniądza gotówkowego denominowanego w lewie. Powodzenie tej operacji ponownie wskazuje, że przy starannym przygotowaniu krótki okres podwójnego obiegu walut jest wystarczający³.

Z badania Komisji dotyczącego oceny, czy wprowadzenie euro jest korzystne, zarówno dla Bułgarii, jak i dla UE, wynika wyraźna różnica między ocenami na poziomie krajowym i unijnym. Na poziomie krajowym opinie są podzielone. 49 % badanych uważa, że wprowadzenie euro jest korzystne dla Bułgarii, a 43 % jest przeciwnego zdania. Wskazuje to na stosunkowe spolaryzowanie opinii publicznej w okresie następującym bezpośrednio po wprowadzeniu euro. Natomiast oceny są znacznie bardziej pozytywne, gdy respondenci oceniają euro na poziomie UE. 67 % uważa, że euro jest korzystne dla UE, a 17 % nie zgadza się z tym stwierdzeniem. Kolejne 12 % twierdzi, że nie może się zdecydować, a 4 % nie wyraża zdania.

W niniejszym sprawozdaniu omówiono najważniejsze aspekty procesu wprowadzenia euro z perspektywy *ex post*, skupiając się na przygotowaniu do wymiany pieniądza gotówkowego, okresie podwójnego obiegu walut, środkach podjętych w celu zapobiegania nadużyciom polegającym na podnoszeniu cen oraz w celu rozwiania obaw związanych z postrzeganą inflacją, na tendencjach w zakresie zmian cen i postrzegania cen oraz kampanii informacyjnej dotyczącej euro. W stosownych przypadkach w sprawozdaniu przedstawiono również zalecenia Komisji dotyczące dalszych możliwych działań władz bułgarskich oraz wyciągnięto wnioski, które mogą mieć znaczenie dla przyszłych takich operacji.

¹ Decyzja Rady (UE) 2025/1407 z dnia 8 lipca 2025 r. w sprawie przyjęcia przez Bułgarię euro w dniu 1 stycznia 2026 r., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2025/1407/oj>.

² W pierwszej grupie państw członkowskich strefy euro wspólną walutę wprowadzono według tzw. „scenariusza madryckiego”, który przewidywał trzyletni okres przejściowy (roczny w przypadku Grecji).

³ Malta i Cypr miały miesięczny okres podwójnego obiegu walut, natomiast na Litwie, Łotwie, w Estonii, na Słowacji i w Słowenii trwał on dwa tygodnie.

2. PRAKTYCZNE ASPEKTY WPROWADZENIA EURO

Większość Bułgarów (62 %) uznała, że przyjęcie waluty euro przebiegło sprawnie i skutecznie⁴. W tym kontekście należy dokładniej przyjrzeć się trzem praktycznym aspektom wprowadzenia euro: przygotowaniu do wymiany pieniądza gotówkowego, gotowości do stosowania euro w praktyce oraz okresowi podwójnego obiegu, a także wycofaniu z obiegu banknotów i monet w lewie bułgarskim.

2.1. Przygotowania do wymiany pieniądza gotówkowego

Wymiana pieniądza gotówkowego stanowi najbardziej widoczny element przyjęcia wspólnej waluty, ponieważ dotyczy wszystkich instytucji finansowych, przedsiębiorstw i osób fizycznych. Sprawne i bezproblemowe przeprowadzenie tego procesu zależy od odpowiedniego zaopatrzenia wszystkich zaangażowanych podmiotów w pieniądź gotówkowy w euro oraz od dobrego przygotowania banków i przedsiębiorstw na dodatkowe obciążenie pracą.

Do 31 stycznia 2026 r. w ramach przygotowań do wprowadzenia euro mennica bułgarska wraz z mennicą słowacką jako podwykonawcą wyprodukowała około 528 mln monet euro z bułgarskimi stronami narodowymi. Kolejnych 190 mln monet zostanie wyprodukowanych w bieżącym roku. Bułgaria nabyła również 15 mln monet o nominale 2 euro z nadwyżek zapasów innych państw członkowskich strefy euro i planuje nabyć w przyszłości także monety o nominale 1 EUR, zgodnie z prognozami i popytem rynkowym.

Praktyczne testy działania nowych monet w automatach sprzedających używanych w strefie euro nie wykazały żadnych problemów. 27,7 mln monet wykorzystano do przygotowania pakietów startowych dla ludności, z których każdy zawierał 42 monety euro wszystkich bułgarskich nominałów o łącznej wartości 10,23 EUR. Ponadto bułgarska mennica przygotowała również komercyjne pakiety startowe dla przedsiębiorstw składające się z 10 standardowych pakietów startowych i zawierające 420 monet euro wszystkich nominałów o łącznej wartości 102,30 EUR. Jednocześnie Narodowy Bank Bułgarii pożyczył od innych krajowych banków centralnych strefy euro ponad 557 mln banknotów euro we wszystkich nominałach.

3 listopada 2025 r. Narodowy Bank Bułgarii zaczął dostarczać instytucjom finansowym, tj. 1 520 oddziałom banków komercyjnych, pieniądź gotówkowy w euro (zaopatrzenie wstępne). Ze względu na zagrożenia dla bezpieczeństwa związane z dużą częstotliwością i skalą transportów gotówki euro Narodowy Bank Bułgarii zorganizował jej przewóz własnymi samochodami ciężarowymi. Banki komercyjne korzystały z pojazdów przedsiębiorstw zajmujących się transportem gotówki. Do 31 grudnia 2025 r. w ramach zaopatrzenia wstępnego dostarczono banknoty euro o wartości 1,18 mld EUR i monety euro o wartości 59 mln EUR.

Od 3 listopada 2025 r. instytucje kredytowe zaczęły dostarczać banknoty i monety euro 2 230 bułgarskim urzędом pocztowym i ich dużym klientom biznesowym („zaopatrzenie wtórne”). Mniejsi klienci biznesowi mogli korzystać z uproszczonej procedury zaopatrzenia wtórnego i otrzymywać pieniądź gotówkowy w euro od banków komercyjnych w dniach 29 i 30 grudnia 2025 r.

⁴ Badanie Eurobarometr Flash 575, badanie terenowe przeprowadzone w dniach 2–9 lutego 2026 r.

Do 31 grudnia 2025 r. w ramach zaopatrzenia wtórnego instytucje kredytowe przekazały swoim klientom banknoty euro o wartości około 102 mln EUR. Do tego samego dnia klientom przekazano monety euro o wartości 30 mln EUR.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. poziom zaopatrzenia wtórnego wynosił jedynie 10,7 % łącznej kwoty zaopatrzenia wstępnego. Doprowadziło to do sporadycznych, niewielkich kolejek w bankach w pierwszych dniach stycznia 2026 r., kiedy wielu – głównie mniejszych – detalistów i przedsiębiorstwa zaczęło wypłacać pieniądze gotówkowe w euro. Według bułgarskich władz powodem pewnych opóźnień w zaopatrzeniu wtórnym tej grupy detalistów i przedsiębiorstw była prawdopodobnie niechęć do przekazywania bankom zabezpieczenia w ostatnim kwartale 2025 r. w celu sfinansowania zakupu banknotów i monet euro w wystarczających ilościach. Z wyjątkiem kolejek w bankach komercyjnych na początku stycznia nie zgłoszono jednak żadnych incydentów, w których przedsiębiorstwa, sprzedawcy detaliczni lub społeczeństwo miałyby problemy z wypłatą gotówki w euro, również dlatego, że od 1 stycznia 2026 r. 99 % wszystkich bankomatów w całym kraju wydawało banknoty euro.

Sprzedaż pakietów startowych dla ludności była bardzo zadowalająca. 94 % z 660 000 dostępnych zestawów sprzedano do 31 grudnia 2025 r., a część ludności posiadała już pieniądze gotówkowe euro przed wprowadzeniem waluty euro, z podróży zagranicznej lub z wymiany w banku w Bułgarii. Ponadto sprzedano wszystkie pakiety startowe dla sprzedawców detalicznych. Dzięki temu już od pierwszych dni stycznia 2026 r. można było szybko wydawać resztę w euro. Po raz pierwszy w przypadku wprowadzenia waluty euro Narodowy Bank Bułgarii zaoferował sprzedawcom detalicznym możliwość nabywania od banków rulonów monet euro według nominału, ponieważ sprzedawcy detaliczni uznali je za bardziej praktyczne w użyciu niż pakiety startowe.

Podobnie jak w przypadku każdej innej operacji wprowadzenia euro, banki komercyjne i urzędy pocztowe musiały obsłużyć duże ilości pieniądza gotówkowego na przełomie roku z powodu zaopatrzenia wtórnego sprzedawców detalicznych i przedsiębiorstw, sprzedaży pakietów startowych i zaksięgowania zwróconego pieniądza gotówkowego denominowanego w lewie. Banki komercyjne, Narodowy Bank Bułgarii i Cash Service Company AD wzmocniły zasoby kadrowe podczas wprowadzania waluty euro, a także otworzyły specjalne dodatkowe stanowiska w celu ułatwienia operacji gotówkowych. Dzięki większej liczbie stanowisk nie było potrzeby wydłużania godzin otwarcia poza dodatkowe godziny w soboty, kiedy to Narodowy Bank Bułgarii, regionalne biura Cash Service Company AD i niektóre banki komercyjne były w styczniu otwarte. Pracownicy banków i urzędów pocztowych zajmujący się obsługą transakcji gotówkowych zostali odpowiednio wcześniej przeszkoleni – stacjonarnie lub w formie e-learningu – zgodnie z wytycznymi Narodowego Banku Bułgarii i przy wsparciu tej instytucji, aby zapewnić sprawną obsługę pieniądza gotówkowego w euro oraz wymianę banknotów i monet denominowanych w lewie.

2.2. Gotowość do praktycznego stosowania euro i okres podwójnego obiegu waluty

Okres podwójnego obiegu waluty, w którym w obiegu znajdowały się jednocześnie euro i lew bułgarski, trwał od 1 do 31 stycznia 2026 r.

Zgodnie z planem i dzięki dobremu przygotowaniu w dniu 1 stycznia 2026 r. wszystkie terminale płatnicze w Bułgarii natychmiast przełączyły się na euro. Większość bankomatów była gotowa do wypłaty banknotów euro w dniu 1 stycznia 2026 r. Pod koniec grudnia 2025 r. bankomaty załadowano banknotami o nominałach 10 i 20 EUR, a w ostatnich dniach część bankomatów także banknotami 50 EUR, aby przygotować je do wypłat od 1 stycznia 2026 r. Rekordowo wysoki odsetek wszystkich bułgarskich bankomatów – 99 % spośród 5 691 – był

gotowy do wydawania banknotów euro już 1 stycznia 2026 r. Kilka dni później odsetek ten wynosił 100 %.

Jak wynika z danych dostępnych jedynie w części, wartość środków pieniężnych wypłaconych w okresie podwójnego obiegu waluty pozostała prawie niezmienną w porównaniu z analogicznym okresem rok wcześniej, chociaż w okresie wprowadzania euro sprzedawcy detaliczni promowali stosowanie elektronicznych metod płatności. Jednocześnie nieznacznie – o około 12 % w porównaniu ze styczniem 2025 r. – wzrosło korzystanie z płatności kartą.

Dzięki starannym przygotowaniom finansowe instytucje kredytowe i urzędy pocztowe dobrze poradziły sobie z dodatkowym obciążeniem pracą w okresie podwójnego obiegu. Większe banki zapewniły w wybranych oddziałach dodatkowe stanowiska do obsługi transakcji gotówkowych. Co najmniej jeden bank komercyjny zachęcał klientów posiadających ponad 200 monet do skorzystania ze specjalnych „Eurohubów” wyposażonych w liczarki monet, które umożliwiały przeliczenie monet denominowanych w lewie i uznanie rachunku równowartością w euro. Ponadto w styczniu 2026 r. wiele oddziałów banków komercyjnych było otwartych również w soboty.

Lew bułgarski można było wymienić na euro w 1 520 oddziałach banków, w 2 230 urzędach pocztowych i w Narodowym Banku Bułgarii. Z zastrzeżeniem określonych limitów (do 5 000 EUR na osobę w ramach jednej transakcji) lew bułgarski można było wymienić bezpłatnie w pięciu regionalnych centrach gotówkowych przedsiębiorstwa Cash Service Company AD, spółki zależnej Narodowego Banku Bułgarii. Łączna wartość pieniądza gotówkowego w lewie wymienionego za pośrednictwem tych kanałów do 31 stycznia 2026 r. wyniosła 11,17 mld EUR.

Według badania Komisji przeprowadzonego w Bułgarii w dniach 2–9 stycznia 2026 r.⁵ w pierwszym tygodniu stycznia 71 % respondentów nie wymieniło ani nie wypłaciło w bankach gotówki w lewie lub w euro. Był to niższy odsetek niż odnotowany podczas niektórych poprzednich operacji wprowadzenia euro, ale mimo to jest to wynik zadowalający⁶. Badanie wykazało, że osoby fizyczne i przedsiębiorstwa stosowały się do zalecenia, aby w pierwszych dniach (a nawet tygodniach) po wprowadzeniu euro dokonywać płatności w euro elektronicznie, co pozwoli uniknąć długich kolejek w bankach komercyjnych.

Okres podwójnego obiegu waluty przebiegał bez poważnych incydentów dla konsumentów. W pierwszym dniu roboczym wprowadzenia euro (5 stycznia 2026 r.) 6 % obywateli dokonywało płatności gotówkowych wyłącznie za pomocą euro. Do 9 stycznia 10 % badanych osób dokonało płatności gotówkowych wyłącznie w euro.

Według badania Komisji przeprowadzonego w Bułgarii w dniach 2–9 lutego 2026 r.⁷ 62 % respondentów uznało posługiwanie się monetami euro za łatwe, a 77 % – posługiwanie się banknotami euro za łatwe; 79 % z łatwością rozumiało wartości wyrażone w euro; 63 % uznało podawanie cen w dwóch walutach za przydatne, podczas gdy 35 % nie uważało go za przydatne; z perspektywy czasu 52 % respondentów nie zgłosiło żadnych problemów w pierwszym tygodniu po wprowadzeniu euro, natomiast osoby, które zgłaszały problemy, wskazywały głównie na dłuższe kolejki (11 %) i problemy z bankomatami (11 %). Bardzo

⁵ Badanie Eurobarometr Flash 573.

⁶ Takiej pozytywnej odpowiedzi udzieliło 95 % respondentów w Estonii, 90 % na Słowacji, 88 % na Cyprze, 85 % na Malcie i 96 % w Słowenii.

⁷ Badanie Eurobarometr Flash 575.

niewielki odsetek respondentów zgłosił, że bankomaty były czasowo nieczynne (7 %) lub że w placówkach bankowych brakowało wystarczającej ilości gotówki w euro (4 %).

Ogólnie rzecz biorąc, sektor detaliczny dobrze sobie poradził z wyzwaniami wynikającymi z wprowadzenia euro i posługiwania się dwoma walutami jednocześnie. Sprzedawcy detaliczni byli dobrze zaopatrzeni w pieniądź gotówkowy w euro i nie odnotowano większych kolejek. 5 stycznia 26 % obywateli otrzymywało resztę wyłącznie w euro.

2.3. Wycofanie z obiegu banknotów i monet w lewie bułgarskim

Ponieważ bułgarska gospodarka jest w znacznym stopniu oparta na obrocie gotówkowym, wycofanie z obiegu pieniądza gotówkowego denominowanego w lewie stanowiło wyzwanie logistyczne.

Do końca 2026 r. banki komercyjne i urzędy pocztowe muszą wymieniać gotówkę w lewie na euro, przy czym do 30 czerwca usługa ta jest bezpłatna. Banki komercyjne mogą zdecydować o pobieraniu opłaty od 1 lipca 2026 r. Banknoty i monety denominowane w lewie można wymieniać bezpłatnie w Narodowym Banku Bułgarii (bez ograniczeń czasowych) oraz w pięciu regionalnych centrach gotówkowych Cash Service Company AD. W lutym 2026 r. wartość gotówki w lewie pozostającej w obiegu systematycznie malała w porównaniu z lutym 2025 r. Do 1 stycznia 2026 r. wycofano z obiegu 36 % łącznej wartości gotówki w lewie będącej w obiegu na dzień 31 grudnia 2024 r.⁸ Do końca okresu podwójnego obiegu, tj. do 31 stycznia 2026 r., wycofano z obiegu około 75 % pozostałej jeszcze w obiegu gotówki w lewie.

W okresie podwójnego obiegu za pośrednictwem różnych kanałów komunikacji i mediów zachęcano przedsiębiorstwa i osoby fizyczne do korzystania w miarę możliwości z płatności bezgotówkowych, ponieważ na wymianę gotówki w lewie przewidziano wystarczająco dużo czasu, również po zakończeniu okresu podwójnego obiegu. Podejście to pozwoliło uniknąć długich kolejek w Narodowym Banku Bułgarii i w regionalnych biurach przedsiębiorstwa Cash Service Company AD oraz w bankach komercyjnych i urzędach pocztowych w pierwszych dniach lub tygodniach stosowania euro. Specjalne godziny otwarcia w weekendy wprowadzone przez bułgarski bank centralny, tj. Narodowy Bank Bułgarii, oraz przez ponad 100 oddziałów banków miały znaczący wpływ na wymianę waluty i przyczyniły się do zmniejszenia kolejek.

Wycofywanie z obiegu banknotów i monet denominowanych w lewie rozpoczęło się w terminie i sprawnie postępuje. W okresie podwójnego obiegu gotówki w euro i w lewie, zakończonym 31 stycznia 2026 r., wymieniono już banknoty i monety denominowane w lewie o wartości 5,7 mld EUR, a przeważającą większość tej kwoty wymieniono przy stanowiskach banków komercyjnych.

W sierpniu 2025 r. Narodowy Bank Bułgarii rozpoczął stopniową demonetyzację zwróconych monet w lewie. Monety poddane demonetyzacji są sprzedawane jako złom metalowy, który zostanie stopiony. Demonetyzacja zwróconych banknotów denominowanych w lewie rozpoczęła się również w czwartym kwartale 2025 r. i była przeprowadzana stopniowo.

3. ZAOKRĄGLANIE, POSTRZEGANA POPRAWNOŚĆ PRZELICZANIA CEN I PODAWANIE CEN W DWÓCH WALUTACH

Podobnie jak w przypadku wcześniejszych operacji wprowadzenia waluty euro, opinia publiczna wyrażała obawy co do możliwego wpływu wprowadzenia waluty euro na ceny w Bułgarii. Dlatego też kluczowe znaczenie dla wprowadzenia euro w sposób przejrzysty

⁸ Najnowsze dostępne dane o lewie znajdującym się w obiegu przed rozpoczęciem wycofywania pochodzą z 31 grudnia 2024 r.

i uczciwy miało podjęcie przez bułgarskie władze wszelkich niezbędnych kroków w celu zapobieżenia nieuczciwym praktykom.

Okres obowiązkowego podawania cen w dwóch walutach (w lewie i euro) rozpoczął się 8 sierpnia 2025 r. i zakończy się 8 sierpnia 2026 r.

Z badania Komisji⁹ wynika, że respondenci wyraźnie rozróżnili różne aspekty praktyk cenowych w trakcie wprowadzania euro i po jego wprowadzeniu. Jeżeli chodzi o przeliczanie cen, 54 % respondentów uznało je za prawidłowe zawsze lub często (28 % zawsze, 26 % często). Wynik ten jest lepszy od przedziału wyników z ostatnich operacji wprowadzenia euro (Estonia, Łotwa, Litwa i Chorwacja). Natomiast 32 % respondentów uznało, że jest ono prawidłowe rzadko albo nigdy (20 % rzadko, 12 % nigdy), a 14 % nie wyraziło opinii.

Jeśli chodzi o zaokrąglanie cen, oceny są bardziej krytyczne. Tylko 41 % badanych uznało, że zaokrąglanie jest prawidłowe zawsze lub często (17 % zawsze, 24 % często). 47 % uznało, że zaokrąglanie jest prawidłowe rzadko albo nigdy (25 % rzadko, 22 % nigdy), a kolejne 12 % nie wyraziło opinii. To sprawia, że zaokrąglanie jest najbardziej spornym aspektem ustalania cen podczas wprowadzania euro.

Postrzeżenie podawania cen w dwóch walutach jest bardziej pozytywne. 64 % uznało je za wdrażane prawidłowo zawsze lub często (36 % zawsze, 28 % często). Natomiast 25 % uznało, że jest prawidłowo wdrażane rzadko albo nigdy (18 % rzadko, 7 % nigdy), a 11 % nie wyraziło opinii.

4. ZAPOBIEGANIE NADUŻYCIOM W ZAKRESIE CEN

W odróżnieniu od innych niedawnych operacji wprowadzenia waluty euro w innych państwach członkowskich, Bułgaria nie zdecydowała się na wprowadzenie dobrowolnego kodeksu postępowania dla przedsiębiorstw, w ramach którego przedsiębiorstwa zobowiązywałyby się do prawidłowego przeliczania cen i podawania ich w dwóch walutach przed wprowadzeniem waluty euro. Bułgaria postanowiła nie wprowadzać takiego kodeksu postępowania ze względu na negatywne postrzeżenie takich mechanizmów przez opinię publiczną oraz ze względu na to, że bułgarska ustawa o wprowadzeniu euro ustanawia kompleksowy i szczegółowy zestaw wiążących obowiązków dla przedsiębiorców. Określa ona na przykład zasady dotyczące umieszczania cen oraz rozmiaru i koloru czcionki używanej do ich prezentowania w okresie podawania cen w dwóch walutach oraz zobowiązuje sprzedawców detalicznych do ustalania cen w sposób przejrzysty i do uzasadniania ewentualnych podwyżek obiektywnymi czynnikami ekonomicznymi. Przestrzeganie tych zasad przez sprzedawców detalicznych jest ściśle monitorowane przez organy ochrony konsumentów i organy skarbowe. W rezultacie ustawa pozostawia ograniczoną przestrzeń na dobrowolny kodeks, który miałby wprowadzić istotne lub uzupełniające normy.

Niemniej jednak władze bułgarskie opracowały i opublikowały szczegółowe wytyczne dla przedsiębiorstw dotyczące podawania cen w dwóch walutach oraz okresu podwójnego obiegu. Wytyczne te zawierają szereg dodatkowych, nieobowiązkowych zaleceń, takich jak (w okresie podawania cen w dwóch walutach) podawanie cen najpierw w lewie do 31 grudnia 2025 r., a po tym terminie – eksponowanie cen w euro. Podejście to uznano za skuteczniejsze w zapewnianiu jasności dla konsumentów, przy jednoczesnym unikaniu ryzyka związanego z dobrowolnymi systemami etykietowania lub certyfikacji.

⁹ Badanie Eurobarometr, 575.

Za zapobieganie nadużyciom cenowym w odniesieniu do euro i karanie za nie są odpowiedzialne Bułgarska Komisja Ochrony Konsumentów (CCP), Krajowa Agencja Skarbowa (NRA) i Komisja Ochrony Konkurencji (CPC). Konsumentów mogą śledzić zmiany cen często nabywanych towarów i składać skargi do specjalnych punktów kontaktowych odpowiednich organów. Obawy wyrażane przez społeczeństwo dotyczyły głównie takich kwestii, jak podawanie cen i stosowanie metod zaokrąglania. Wszystkie pytania i skargi są starannie rozpatrywane przez właściwe organy. Od początku podawania podwójnych cen do 31 stycznia 2026 r. wspomniane trzy organy otrzymały łącznie 23 449 skarg.

Skargi i sprawozdania złożone do CCP dotyczyły podmiotów gospodarczych z wielu sektorów, a ich przedmiotem były zarówno towary, jak i usługi. Dotyczyły one dostawców towarów i usług konsumpcyjnych codziennego użytku, takich jak sprzedaż detaliczna produktów spożywczych i niespożywczych, a także różne usługi osobiste, transportowe, motoryzacyjne, sportowe i związane z opieką zdrowotną. Tak szeroki zakres pokazuje, że wyzwania związane z podawaniem cen w dwóch walutach nie ograniczały się do jednego sektora, lecz miały wpływ na wiele obszarów wydatków konsumentów w okresie wprowadzania euro.

Większość skarg otrzymanych przez CCP dotyczy sieci detalicznych (supermarketów), a także podwyżek cen usług transportowych, usług kosmetycznych, usług platform internetowych i innych usług dla użytkowników końcowych.

CCP sporządziła 383 protokoły stwierdzenia naruszenia administracyjnego. Przypadki te uzasadniały zastosowanie sankcji administracyjnych zgodnie z przepisami krajowymi.

Do tej pory rozstrzygnięto ponad 50 % wszystkich spraw zarejestrowanych w CCP. Wynik ten odzwierciedla skuteczność wczesnej interwencji i środków naprawczych, zwłaszcza w przypadkach, gdy naruszenia były niezamierzone, a podmioty gospodarcze niezwłocznie podjęły działania w celu dostosowania swoich praktyk do wymogów prawnych.

CCP zakończyła około 80 spraw, wydając formalne ostrzeżenia skierowane do podmiotów gospodarczych. Naruszenia, w odniesieniu do których wydano ostrzeżenia, dotyczyły głównie braku oznaczenia cen w euro, stosowania innych rozmiarów lub kolorów czcionki przy cenach podawanych w lewie bułgarskim i w euro, a także używania nieproporcjonalnie małej czcionki do oznaczenia waluty. Mechanizm ostrzegania okazał się skutecznym instrumentem zapobiegawczym, umożliwiającym szybkie uzyskanie zgodności z przepisami bez konieczności natychmiastowego nakładania kar.

Większość skarg otrzymanych przez NRA dotyczyła nadużyć w sklepach spożywczych, supermarketach, na parkingach oraz w salonach fryzjerskich i kosmetycznych. Wydano około 400 nakazów nałożenia sankcji administracyjnych, z czego 102 zamknięto, w tym 8 postępowań zamknięto z ostrzeżeniami wydanymi przez NRA. Dziewięćdziesiąt cztery postępowania zakończono nałożeniem grzywny.

Do chwili obecnej CPC otrzymała około 30 skarg dotyczących nieuzasadnionych podwyżek cen, zwłaszcza od 1 stycznia 2026 r. Niektóre skargi były związane z nieprzestrzeganiem prawa w zakresie niejasnego podawania cen w euro i w lewie oraz wydawania reszty w euro w okresie podwójnego obiegu walut. Wszystkie skargi przekazano właściwym organom – NRA i CCP.

Większość Bułgarów uznała, że podawanie cen w dwóch walutach jest użytecznym narzędziem ułatwiającym porównywanie cen i przyzwyczajanie się do funkcjonowania w nowej walucie.

Według badania Komisji Europejskiej przeprowadzonego w styczniu 2026 r.¹⁰ niemal dwie trzecie respondentów w Bułgarii (63 %) stwierdziło, że podawanie cen w dwóch walutach w okresie wprowadzenia euro było dla nich przydatne. Odsetek ten jest zbliżony z ostatnim przypadkiem wprowadzenia euro (Chorwacja). Ponadto 64 % Bułgarów biorących udział w badaniu w styczniu 2026 r. często lub bardzo często uważało, że podawanie cen w dwóch walutach zostało wdrożone prawidłowo, i wynik ten jest zdecydowanie wyższy niż średnia z ostatnich operacji wprowadzenia euro (Estonia, Łotwa, Litwa i Chorwacja).

Obywateli Bułgarii nadal niepokoją jednak kwestie wpływu euro na ceny i nieuczciwe ustalanie cen¹¹. W związku z tym zaleca się dalsze skrupulatne nadzorowanie podawania cen w dwóch walutach, prawidłowego stosowania zasad przeliczania i zaokrąglania oraz ogólnych zmian cen do 8 sierpnia 2026 r., kiedy to podawanie cen w dwóch walutach zostanie zakończone.

5. TENDENCJE W ZAKRESIE ZMIAN CEN I POSTRZEGANIE CEN

Jak przy każdym wprowadzaniu euro, oczekiwania dotyczące wpływu na ceny są szeroko rozpowszechnione w okresie następującym bezpośrednio po operacji wprowadzenia euro i pomagają wyjaśnić utrzymujące się obawy związane z cenami, które ogólnie zaobserwowano w badaniu.

Zapytani o to, czy euro pomoże utrzymać stabilność cen w Bułgarii, czy przeciwnie – zwiększy inflację, respondenci wyraźnie częściej wskazywali na obawy inflacyjne. 66 % respondentów uważa, że euro zwiększy inflację w Bułgarii, i jest to odsetek nieco wyższy niż w poprzednich operacjach wprowadzenia euro¹². Natomiast 21 % Bułgarów uważa, że euro przyczyni się do utrzymania stabilności cen, i ten odsetek mieści się w przedziale odnotowanym dla ostatnich operacji wprowadzenia euro¹³.

W tym kontekście z pierwszych dostępnych danych wynika, że wprowadzenie euro miało jedynie niewielki wpływ na inflację. Miesięczna inflacja zrealizowana w styczniu 2026 r. wyniosła 0,6 %, czyli tylko o około 0,1 punktu procentowego więcej niż zakładano w jesiennej prognozie Komisji Europejskiej, która nie przewidywała żadnego konkretnego wzrostu od stycznia z powodu wprowadzenia euro. Po skorygowaniu wyniku o wpływ niższej od oczekiwanej inflacji cen żywności nieprzetworzonej otrzymuje się łączny efekt na poziomie 0,2 punktu procentowego, który odpowiada krótkoterminowym skutkom obserwowanym podczas wcześniejszych operacji wprowadzenia euro. Styczeń jest miesiącem o najwyższej średniej inflacji miesiąc do miesiąca w Bułgarii i, jak miało to miejsce w przeszłości, również w styczniu 2026 r. inflacja wynikała głównie z czynników sezonowych, takich jak podwyżki opłat administracyjnych, czynszów, opłat za media i innych abonamentów. W istocie wśród podkategorii znaczny miesięczny wzrost cen odnotowano w odniesieniu do usług – o 1,4 % w styczniu 2026 r., ale tylko połowa tego wzrostu cen usług przewyższa oczekiwania wyrażone w jesiennej prognozie Komisji Europejskiej¹⁴.

¹⁰ Badanie Eurobarometr Flash 575.

¹¹ Badanie Eurobarometr Flash 575.

¹² Chorwacja 62 %, Litwa 58 % i Łotwa 57 %.

¹³ Chorwacja 25 %, Litwa 26 % i Łotwa 19 %.

¹⁴ W kategorii usług znaczny wzrost odnotowano w kategoriach rekreacji, sportu i kultury (1,1 %) oraz restauracji i zakwaterowania (1,7 %). W styczniu odnotowano m.in. wzrost o 0,9 % w przypadku żywności i napojów bezalkoholowych, a w przypadku kategorii „opieka osobista”, „ochrona socjalna” oraz „różne towary i usługi” – wzrost o 3,1 %.

Poprzednie operacje wprowadzenia euro pokazały, że sektorami najbardziej podatnymi w tym okresie na nadużycia w postaci podnoszenia cen są przedsiębiorstwa lokalne i dostawcy usług. Choć ich towary i usługi nie stanowią dużej części standardowego koszyka konsumenckiego używanego do pomiaru inflacji, to zwykle są one kupowane lub konsumowane często i z reguły w pojedynczych ilościach, co sprawia, że zmiany ich są bardzo widoczne. Jednocześnie inne, korzystniejsze zmiany cen towarów kupowanych rzadziej mogą nie być tak istotne z punktów widzenia konsumentów. W rezultacie inflacja postrzegana często przewyższa inflację rzeczywistą.

Ten – jak się wydaje – ograniczony ogólny wpływ nieuzasadnionych podwyżek cen na inflację wynika po części z szybkiej reakcji bułgarskich władz. Kontrole faktycznie doprowadziły do korekty niektórych zawyżonych cen i działały jako środek odstrasżający przed dalszym nieuzasadnionym podnoszeniem cen.

Zgodnie z praktyką ugruntowaną po wprowadzeniu euro w innych państwach członkowskich Eurostat oceni zmiany cen po wprowadzeniu euro w Bułgarii. Sprawozdanie Eurostatu ma się ukazać w drugim półroczu 2026 r.

6. POSTRZEGANIE EURO I KOMUNIKACJA NA TEN TEMAT

W następstwie pozytywnej decyzji Rady z 8 lipca 2025 r. Bułgaria rozpoczęła ambitną kampanię komunikacyjną, zgodnie z krajową strategią komunikacyjną¹⁵. Celem kampanii było zapewnienie ludności Bułgarii – w tym wrażliwym grupom społecznym i osobom mieszkającym na obszarach oddalonych – jasnych, obiektywnych, dokładnych oraz szybko i odpowiednio przekazywanych informacji o skutkach i praktycznych zmianach związanych z przejściem z lewa na euro. Było to tym bardziej niezbędne wobec faktu, że poparcie społeczne dla przyjęcia euro było niewielkie – w czerwcu 2025 r. jedynie 49,2 % Bułgarów opowiedziało się za przyjęciem euro.

Władze bułgarskie zadziałały energicznie: uruchomiły stronę internetową (<http://evroto.bg>), zorganizowały serię wydarzeń i spotkań objazdowych w całym kraju oraz kampanię reklamową w sofijским metrze i na billboardach wzdłuż głównych dróg, przygotowały materiały drukowane dla obywateli i przedsiębiorstw, zleciły prezentację reklam w telewizji i radiu, przeprowadziły kampanię cyfrową i podjęły działania skierowane m.in. do osób znajdujących się w trudnej sytuacji. Na swojej stronie internetowej ([Българска народна банка](#)) Narodowy Bank Bułgarii umieścił również specjalną sekcję, w której regularnie publikował najistotniejsze pytania i odpowiedzi dotyczące przyjęcia euro.

Wspólną krajową kampanię informacyjną Narodowego Banku Bułgarii i Ministerstwa Finansów koordynowało Ministerstwo Finansów i wspierały inne instytucje i zainteresowane strony, takie jak Komisja Ochrony Konsumentów, Krajowe Stowarzyszenie Gmin w Republice Bułgarii, banki i urzędy pocztowe oraz sprzedawcy detaliczni. Co ciekawe, wspierały ją również związki zawodowe, a bułgarska Rada Społeczno-Gospodarcza odegrała kluczową rolę w docieraniu do osób znajdujących się w trudnej sytuacji. Kampanię wspierał też aktywnie Europejski Bank Centralny poprzez różne wydarzenia i inicjatywy, takie jak seminarium dla dziennikarzy we Frankfurcie i kampania cyfrowa.

W ramach umowy partnerstwa i późniejszej umowy o udzielenie dotacji podpisanej między Ministerstwem Finansów Bułgarii a Komisją Europejską kampanię informacyjną

¹⁵ <https://www.minfin.bg/en/1570>.

współfinansuje Komisja (podobnie jak w przypadku poprzednich operacji wprowadzenia euro Komisja finansuje maksymalnie 50 % kosztów kwalifikowalnych, a ich wysokość jest ograniczona do 1 EUR na mieszkańca; w przypadku Bułgarii uzgodniona maksymalna kwota wynosi 2,6 mln EUR).

Kampania przyczyniła się do sprawnego wprowadzenia euro, co potwierdzono w badaniu Eurobarometr, zgodnie z którym 78 % mieszkańców Bułgarii uważało, że zostali dobrze poinformowani na temat wprowadzenia nowej waluty; 62 % uznało, że operacja przebiegła sprawnie i bezproblemowo; a 52 % stwierdziło, że nie napotkało w pierwszym tygodniu żadnych problemów podczas wymiany gotówki w lewie na euro ani podczas wypłacania pieniądza gotówkowego z banków¹⁶.

Media (zarówno krajowe, jak i regionalne) przyczyniły się do podniesienia świadomości na temat praktycznego wpływu wprowadzenia euro na codzienne życie. Ton mediów w okolicach 1 stycznia 2026 r., dnia wprowadzenia euro, był ogólnie rzecz biorąc rzeczowy i pozytywny, a media krajowe podkreślały, że wprowadzenie euro jest przełomowym osiągnięciem, które wzmocni rolę Bułgarii w UE.

Jak zauważono powyżej, opinia publiczna wydaje się jednak nadal podzielona co do korzyści płynących z euro: 49 % osób w Bułgarii uważa, że euro jest korzystne dla ich kraju, a 43 % jest przeciwnego zdania¹⁷. Można to wytłumaczyć obawami przed znacznymi podwyżkami cen, które były powszechne na wiele miesięcy przed wprowadzeniem euro, w wyniku działań, które zainteresowane strony uznają za dobrze zorganizowaną kampanię dezinformacyjną. Należy zauważyć, że opinie są znacznie bardziej pozytywne, gdy obywatele Bułgarii oceniają euro z perspektywy UE – 67 % respondentów uważa, że wprowadzenie euro jest korzystne dla UE.

Aby zwiększyć wiedzę na temat wprowadzenia euro i promować pozytywną narrację, Dyrekcja Generalna ds. Gospodarczych i Finansowych Komisji Europejskiej wsparła krajową kampanię nie tylko działaniami prasowymi, seminariami dla dziennikarzy w Brukseli i Sofii oraz materiałami wizualnymi (w tym banerami na budynku Charlemagne, w których treści powitano Bułgarię w strefie euro), ale również, wraz z Dyrekcją Generalną Komisji Europejskiej ds. Komunikacji, bardzo widoczną kampanią w mediach społecznościowych, aby pokazać korzyści płynące z przyjęcia euro (dotarcie do około 1,9 mln użytkowników na Instagramie i 3,7 mln na Facebooku).

7. WNIOSKI DOTYCZĄCE WPROWADZENIA EURO W BUŁGARII I ZALECENIA DOTYCZĄCE PRZYSZŁYCH OPERACJI WPROWADZENIA EURO

Wprowadzenie euro w Bułgarii było dobrze przygotowane i zorganizowane oraz przebiegło sprawnie. Instytucje finansowe, przedsiębiorstwa i osoby fizyczne zostali odpowiednio zaopatrzeni w pieniądź gotówkowy w euro przed wprowadzeniem tej waluty.

Wobec utrzymujących się obaw opinii publicznej związanych ze wzrostem cen władze bułgarskie powinny kontynuować intensywne kontrole cen, by zapewnić ich prawidłowe wskazywanie, ograniczać nieuzasadnione podwyżki oraz, w stosownych przypadkach, egzekwować obowiązki określone w przepisach dotyczących ochrony konsumentów i konkurencji.

¹⁶ Badanie Eurobarometr Flash 575.

¹⁷ Badanie Eurobarometr Flash 575, badanie terenowe przeprowadzone w dniach 2–9 lutego 2026 r.

Podobnie jak ma to miejsce obecnie w Bułgarii, monitorowanie cen podczas przyszłych operacji wprowadzenia euro powinno być intensywne i prowadzone przez odpowiednio długi okres w sektorach najbardziej zagrożonych nadużyciami, tak aby można było szybko wykrywać nieuzasadnione podwyżki cen i im przeciwdziałać. Umożliwiłoby to lepsze ukierunkowanie kontroli i polityki na podmioty, które potencjalnie mogą działać nieuczciwie, jednocześnie zmniejszając wagę dowodów z niepotwierdzonych źródeł i rozwiewając bezpodstawne obawy pojawiające się w dyskursie publicznym.

W przyszłych operacjach wprowadzenia euro należy rozważyć zalety i wady stosowania niewiążącego kodeksu postępowania dla przedsiębiorstw w porównaniu z rygorystycznym egzekwowaniem przepisów o ochronie konsumentów i konkurencji. Te zalety i wady należy rozważyć z jednej strony w świetle doświadczenia Bułgarii, a z drugiej strony w świetle doświadczenia innych państw członkowskich, które przyjęły euro i zastosowały taki kodeks.

Ponieważ podawanie cen w dwóch walutach wiąże się z kosztami, a ludzie stosunkowo szybko przyzwyczajają się do jednej waluty, obowiązkowy okres podawania cen w dwóch walutach można utrzymać przez jeden rok.

Jeżeli chodzi o zaopatrzenie wtórne przedsiębiorstw w monety, państwa członkowskie, które będą wstępować do strefy euro w przyszłości, mogłyby rozważyć pójście za przykładem Bułgarii, która dostarcza przedsiębiorstwom rulony monet o różnych nominałach, a nie wielokrotności pakietów startowych monet, ponieważ te pierwsze okazały się wygodniejsze i mniej uciążliwe w obsłudze dla przedsiębiorstw niż pakiety startowe.

Doświadczenia Bułgarii potwierdzają, że komunikacja i publiczna kampania uświadamiająca są ważne dla sprawnego wprowadzenia euro.

Biorąc pod uwagę stosunkowo krótki czas między pozytywnym sprawozdaniem z konwergencji a datą wprowadzenia euro, państwa członkowskie, które planują przeprowadzić tę operację, powinny wykorzystać doświadczenia Bułgarii podczas udzielania zamówień na potrzebne działania informacyjne i podzielić zamówienie na usługi komunikacyjne na części, aby jak najlepiej poradzić sobie z ewentualnymi opóźnieniami i uruchomić plany awaryjne.